

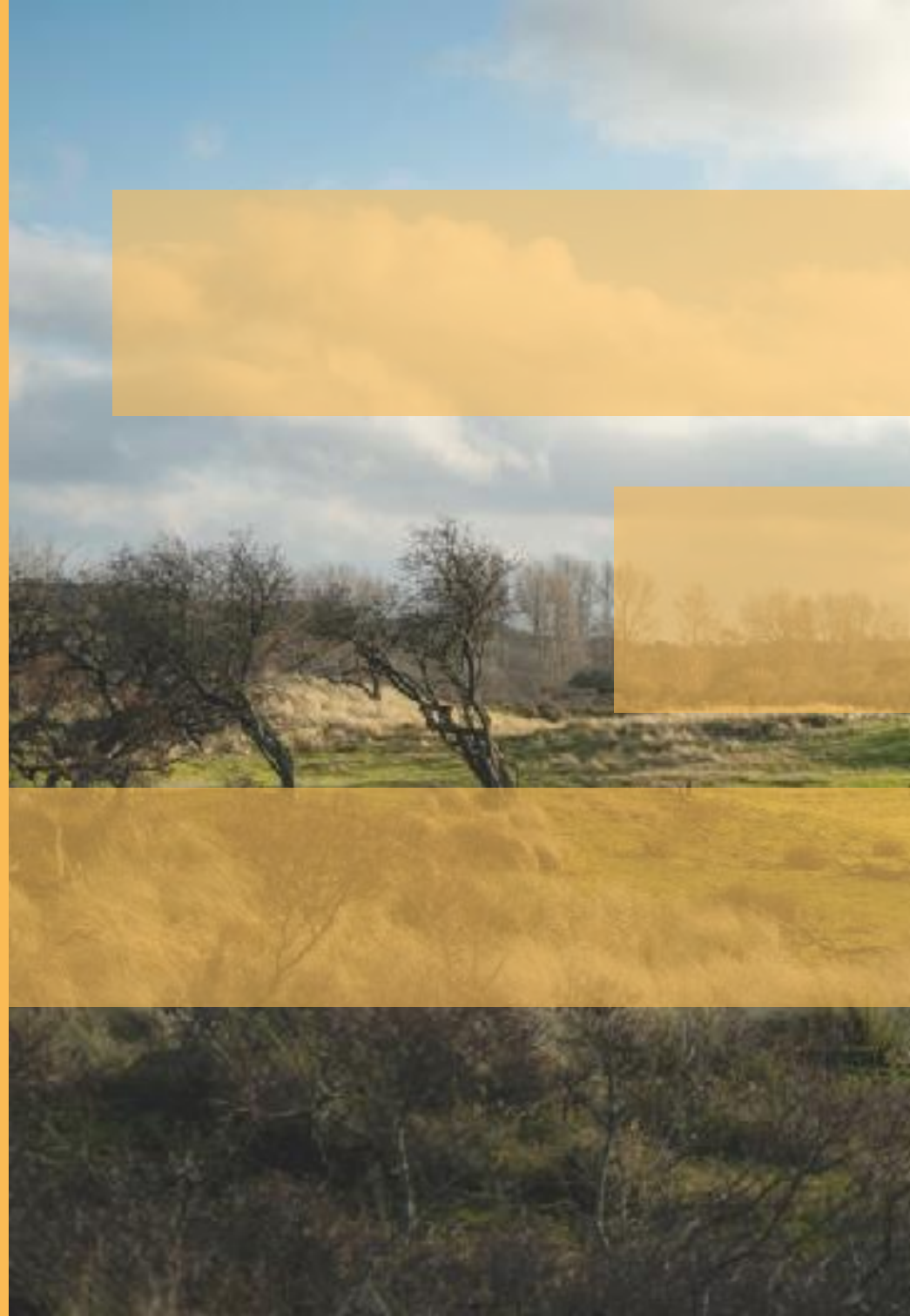
STICHTING ■■■
CHRISTELIJKE ■■■
FILOSOFIE ■■■

Jaarverslag 2022

Stichting voor
Christelijke Filosofie

&

Vereniging voor
Reformatorische
Wijsbegeerte

Inhoud

Voorwoord.....	3
Profiel.....	4
Bijeenkomsten.....	6
Publicaties.....	8
Leerstoelen	12
Onderwijs	14
Samenwerkingsverbanden	15
Organisatie	16
Financieel jaaroverzicht 2022	19
Vooruitblik.....	22
Contact.....	23

Voorwoord

Beste lezer,

In dit jaarverslag 2022 van Stichting voor Christelijke Filosofie en de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte kijken we dankbaar terug op de vele manieren waarop ons gedachtengoed van betekenis was. Ook voor ons was het spannend wat de effecten van corona zouden zijn. Dat de jaarconferentie als vanouds druk werd bezocht was een goed teken.

Het was voor onze organisatie een turbulent jaar. In de herfst van 2021 zag Sander Luitwieler zich genoodzaakt zijn taken als directeur neer te leggen en met ziekteverlof te gaan. Eind 2021 vonden we in Simon Polinder een tijdelijke vervanger. Met fris elan gaf hij de eerste maanden van 2022 leiding aan ons werk en zette verschillende ontwikkelingen in gang. Zijn aanwezigheid gaf ons als bestuur de mogelijkheid te zoeken naar een nieuwe directeur, die we per 1-9-2022 vonden in Teunis Brand, voormalig communicatiemedewerker van het bureau. Eind 2022 werden ook voorbereidingen getroffen om met het bureau te verhuizen vanuit Amersfoort naar Utrecht.

Evenals de vele voorgaande jaren werd ook in 2022 dit werk weer mogelijk gemaakt door mensen die ons werk een warm hart toedragen, hetzij fondsen, hetzij individuele donateurs. Daar zijn we dankbaar voor. Uit het financiële jaaroverzicht kunt u echter zien dat de inkomsten dalen. Sneller dan we hadden gedacht. Deels vanwege incidentele kosten, maar ook structureel. Dit vraagt om adequaat handelen. In de vooruitblik aan het eind van dit verslag gaan we hier op in.

Ik ben steeds onder de indruk hoeveel mensen onbezoldigd op een of andere manier bijdragen aan het werk van de christelijke filosofie. Daaruit blijkt dat we eerder een beweging zijn dan een organisatie. En het laat zien dat velen de waarde zien van het doordenken en doorgeven van ons gedachtengoed. Als bestuur motiveert dit ons sterk om ondanks krimpende financiën op zoek te gaan naar nieuwe manieren om onze missie te financieren en te realiseren.

Namens het bestuur,
Dirk van Schepen, voorzitter

Profiel

Missie en visie

De missie van Stichting voor Christelijke Filosofie is het *doordenken, actualiseren en doorgeven van het christelijk-filosofische gedachtegoed* op een manier die het leven van zowel christenen als niet-christenen verrijkt en bijdraagt aan een betere vervulling van hun roeping in de samenleving. In dit jaarverslag kunt u lezen op welke manier we dit jaar vormgegeven hebben aan deze missie.

Met onze missie kiezen we voor een inhoudelijke profilering. We hebben namelijk een unieke inhoud: ‘christelijke filosofie’. Deze inhoud is bepalend voor onze identiteit en ons bestaansrecht.

Het christelijk-filosofische gedachtegoed vraagt voortdurend om actualisering, zowel in het doordenken als doorgeven ervan. Het doordenken van de inhoud is een noodzakelijke voorwaarde voor het doorgeven; we staan steeds voor nieuwe vragen in andere contexten. Zo blijft het gedachtegoed van betekenis, ook voor nieuwe generaties. Als de stichting er niet zou zijn, zou deze inhoud niet worden doordacht, geactualiseerd en doorgegeven.

Doelgroepen

Studenten vormen een belangrijke doelgroep voor onze stichting. Allereerst christelijke studenten, maar ook andere studenten. Het gaat hier niet simpelweg om kennisoverdracht, maar om een vormingsdoel: het vormen van toekomstige leiders. Hierin hebben de hoogleraren ook een belangrijke mentorrol. Onze tweede doelgroep wordt gevormd door andere individuele geïnteresseerden in het christelijk-filosofisch denken en de uitwerking ervan, waaronder (jonge) professionals. In de derde plaats zijn wij dienstbaar aan (maatschappelijke) organisaties die een beroep doen op ons (denken). Denk hierbij aan politieke partijen en diverse media.

Kenmerkende inzichten

De meerwaarde van christelijke filosofie ligt met name in het inzicht die het geeft in de werkelijkheid en de handvatten die het daarmee biedt om tot begrip en handelen te komen. Dit is heilzaam in een context van simplistische antwoorden en reductionisme. Kenmerkend voor dit inzicht is:

1. Levensovertuiging gaat vooraf aan en is bepalend voor ons denken;
2. De werkelijkheid is in verscheidenheid (aspecten) én samenhang gegeven (en dus niet te reduceren tot een enkel aspect);
3. De werkelijkheid is normatief van aard en dat geldt dus ook voor professionele praktijken;
4. De werkelijkheid is relationeel van aard en de mens beantwoordt daarom aan zijn roeping door recht te doen aan de relatie met God, zichzelf, de ander en de schepping.

We kunnen hiervoor putten uit een lange traditie van christelijk-filosofisch denken, met voor onze stichting als belangrijk ankerpunt de reformatorische wijsbegeerte van met name Herman Dooyeweerd, Dirk Vollenhoven en hun opvolgers. De laatste jaren houdt de stichting zich meer dan voorheen ook bezig met denkers uit de bredere traditie van de christelijke filosofie, zoals Alvin Plantinga, Nicholas Wolterstorff en Charles Taylor.

Middelen en inzet

De belangrijkste middelen om het doel van de stichting te bereiken zijn het geven van onderwijs vanuit bijzondere leerstoelen, het stimuleren en doen van onderzoek, het beleggen van een jaarlijkse conferentie en het uitgeven van boeken, tijdschriften en andere publicaties.

Bijeenkomsten

Christelijke Filosofie Conferentie

Op 25 juni 2022 werd de Christelijke Filosofie Conferentie gehouden. Het thema was 'christelijke filosofie en morele orde'. De hoofdsprekers waren prof. dr. ir. Jan van der Stoep en prof. dr. Rudi te Velde.

Rudi te Velde belichtte het thema vanuit de katholieke traditie, met name vanuit Thomas van Aquino. Jan van der Stoep borduurde in zijn lezing voort op zijn oratie aan de TU Kampen|Utrecht, waarin hij inging op het belang van een 'gegeven orde' voor onder andere de verhouding tussen mens en natuur en sociale verbanden. Het middagprogramma bestond uit verschillende deelsessies, waarvan enkelen voortborduurden op het thema 'morele orde'.

Tijdens de conferentie was ook aandacht voor het vertrek van Sander Luitwieler als directeur van Stichting voor Christelijke Filosofie. Hij werd door Dirk van Schepen namens het bestuur en door Teunis Brand namens de collega's toegesproken. Daarna was er gelegenheid om Sander persoonlijk te bedanken voor zijn werk voor de stichting.

Herman Dooyeweerd Prijs 2022

Tijdens de Christelijke Filosofie Conferentie van 25 juni 2022 werd de Herman Dooyeweerd Prijs 2022 uitgereikt aan prof. dr. Gerrit Glas, voor zijn boek *Person-Centered Care in Psychiatry. Self-Relational, Contextual and Normative Perspectives* (Routledge 2019).

De Herman Dooyeweerd Prijs is een bekroning voor werk op het gebied van de filosofie dat de ontwikkeling en verdere doordenking bevordert van de Wijsbegeerte der Wetsidee. Deze prijs wordt toegekend door het bestuur van Stichting

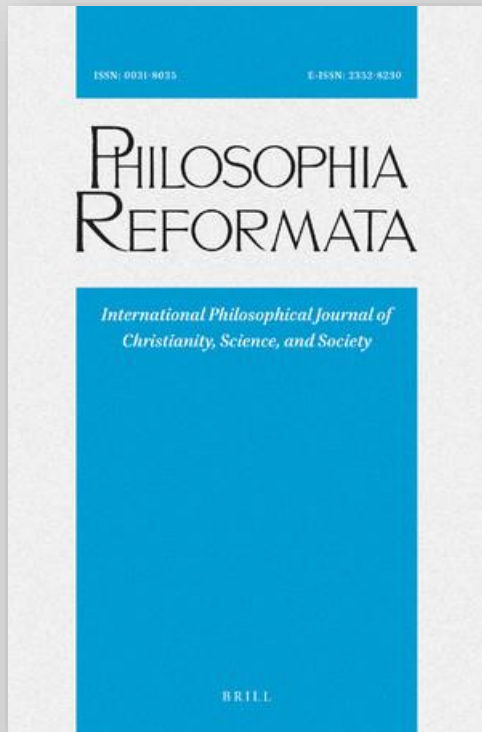

voor Christelijke Filosofie, die in de keuze van het winnende werk wordt bijgestaan door een jury. Dit keer bestond de jury uit Tricia Van Dyk, Jan Hoogland, Robert Joustra en Renée van Riessen.

Prof. dr. Renée van Riessen sprak namens de jury een laudatio uit. Ze zei onder meer over het boek: “De wijsgerige analyses in *Person-Centered Care in Psychiatry* zijn vernieuwend en origineel. Ze maken zichtbaar hoe de Reformatorische Wijsbegeerte van betekenis kan zijn in de doordinking van problemen in de hedendaagse praktijk van de geestelijke gezondheidszorg. Tegelijkertijd wordt het gedachtengoed van de Reformatorische Wijsbegeerte in dit boek op een heel lucide manier toegankelijk gemaakt voor een nieuw lezerspubliek.”

Netwerkbijeenkomst met hoogleraren en jonge academici

Ieder voorjaar en het najaar organiseert de stichting een weekend met het hooglerarenberaad, dat wordt gevormd door een netwerk van de bijzonder hoogleraren Christelijke Filosofie, emeritus-hoogleraren en andere betrokken hoogleraren en lectoren. Op vrijdag 10 juni 2022 werd deze groep uitgebreid met een brede groep van jonge academici. Het was een inspirerende bijeenkomst, waarin duidelijk werd dat ook de jonge generatie behoefte heeft aan reflectie op de verbinding tussen wetenschap en geloof. We hopen met dit initiatief bij te dragen aan vernieuwing en verjonging van onze beweging.

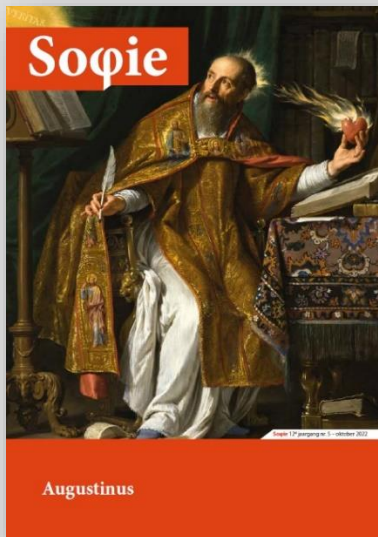
Publicaties

Philosophia Reformata is het internationale wetenschappelijke tijdschrift van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte. In dit tijdschrift worden artikelen en boekrecensies gepubliceerd over allerlei filosofische thema's in relatie tot de christelijk-filosofische traditie. Het tijdschrift is in 1936 opgericht door Herman Dooyeweerd.

De redactie wordt gevormd door prof. dr. Gerrit Glas (hoofdredacteur), dr. Leon de Bruin, dr. Rik Peels en drs. Mathanja Berger. Er verschenen in 2022 twee nummers (Volume 87, nummer 1 en 2). Het tijdschrift wordt uitgegeven door [uitgeverij Brill](#). Het tijdschrift verschijnt in druk en in digitale vorm.

Soφie is een uitgave van Stichting voor Christelijke Filosofie. Het blad biedt een intellectuele uitdaging door kritisch na te denken over actuele onderwerpen, geïnspireerd door de christelijke traditie. Het is een blad voor iedereen – van student tot gepensioneerde – die zich wil verdiepen in de belangrijke vragen van het leven en een christelijk antwoord zoekt op de vragen van onze tijd.

Het blad verschijnt zes keer per jaar. Verschillende thema's kwamen langs, van technologie en kunst tot middeleeuwse filosofie en het veelal gewaardeerde nummer over Augustinus. Het grootste deel van het jaar was de eindredactie in handen van Teunis Brand. Nadat hij in september directeur van de stichting werd, startte de zoektocht naar een nieuwe eindredacteur. Sinds 1 november 2022 is Suzanne van Bart MA eindredacteur van **Soφie**.

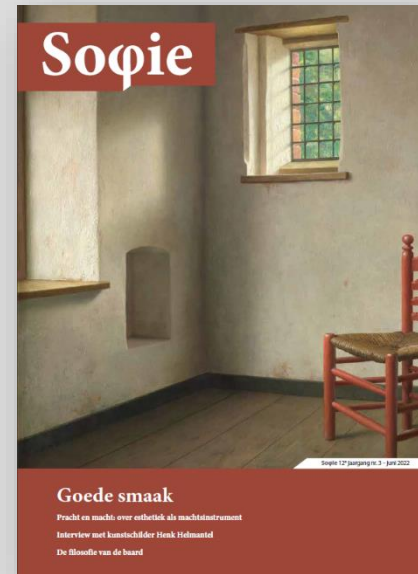

Eind 2022 bestond de redactie uit de volgende personen:

- Suzanne van Bart MA (eindredacteur)
- Dr. Joost Hengstmengel (hoofdredacteur)
- Tirza van Laar-Jochemsen MA MSc
- Dr. Suzan Sierksma-Agteres
- Mr. drs. Geert Jan Spijker
- Prof. dr. ir. Jan van der Stoep
- Dr. Wilco de Vries

Eind 2022 had Soφie 1128 abonnees (2021: 1211).

Meer informatie over Soφie is te vinden op www.sophieonline.nl.

Verantwoording is de filosofische boekenreeks van Stichting voor Christelijke Filosofie en wordt uitgegeven door uitgeverij Buijten & Schipperheijn. In 2022 verscheen geen nieuw boek in de reeks.

De redactie van de reeks bestond eind 2021 uit:

- dr. Christine-Boshuizen-van Burken
- dr. Bart Cusveller (voorzitter)
- mr. drs. Bas Hengstmengel
- Marja van de Lagemaat MA (secretaris)
- dr. Robert van Putten
- prof. dr. Marc de Vries

Abonnees op de reeks ontvangen de boeken met korting. In 2022 had de reeks 196 abonnees (2021: 107).

Aspecten is de halfjaarlijkse nieuwsbrief van Stichting voor Christelijke Filosofie. De [eerste editie](#) verscheen in mei 2022. In deze editie vindt u een afscheidsinterview met Sander Luitwieler, en onder andere meer over onze nieuwe huisstijl en website, de Christelijke Filosofie Conferentie over morele orde, en een terugblik oratie Jeroen de Ridder..

De [tweede editie](#) verscheen in december 2022, waarin onder andere een interview met Jan van der Stoep te lezen is over zijn inaugurele oratie aan de Wageningen University over rentmeesterschap.

Aspecten werd bezorgd op ongeveer 4700 adressen.

In 2022 hebben we als onderdeel van deze vernieuwing van onze huisstijl ook Aspecten een modern jasje gegeven.

Men ging er vroeger vanuit dat de mens de tank heeft om die aarde te onderwerpen. Eigenlijk is rentmeesterschap altijd een onderdomstroom in onze traditie geweest. Bij rentmeesterschap staat zorg voor het geschapene meer centraal. De laatste drie à vier decennia is die gedachtegoed in christelijke kring weer opnieuw opgepakt. In te veel milieugebieden bleef het wettende denken achter, maar ik heb het gevoel van als herindagende wettende christen dat christendom de schuld te geven, aangezien het dualisme ook alles te maken heeft met de opkomst van het moderne denken. Bovendien, even je alle vooruitgang die het christendom heeft gebracht ook willen meewett?

How human we die nieuwe bevinding van het begin rentmeesterschap is mogelijk brengen?

We moeten samenwerken met de natuur in plaats van tegen de natuur in te werken. De laatste tijd heb ik een opstelling in mijn woonkamer tussen boer en natuurland dat juist niet zo hoort te zijn. Ook commentaren moeten de verbinding met de aarde weer maken. Die aarde met geven is een belangrijke grondwet in de boeken van Moens. Denk aan het nabijgevoerde, het jaarbeur en aan het kalligrafische waardig dienen welke gronden als een onderdeel van het landbouw. Het belangrijke stap is het oprichten van zelfgevoerde boeren en burgers. Consumptie en productie zijn door separaten het zijn elkaar gemerkt om mede daarbij zijn burgers de verbinding met de natuur en de landbouw herontdekken. Hoeveel burgers hebben echt met hun voren in de kist gestaan? Hoe goed zijn wij daarmee met de velen willen samen komen als mens. We moeten gronden stellen aan ons verkeer en onze vooruitgang. Rentmeesters de wilden en goet de natuur de ruimte.

Neuwe directeur: Teunis Brand

Stads september 2022 in Teunis Brand
directeur van Stichting voor Christelijke Filosofie. Hij vertelt in het boek *Waar wij je op fractuur de je nieuwe Antares?*

Van te beginnen om onafhankelijke samenwerking. Wie doen al veel goede dingen, maar we kunnen die nog beter met elkaar verbinden. De komende tijd mag ik aan de slag met een nieuwe conceptplan. Dat moet echt een plan worden van alle betrokkenen bij de stichting. Dus als u klein heeft, horen wij het graag!

Wat zou je zelf in een nieuw meerjarenpunt willen opzetten?

Ik wil veel graag werken aan verbinding. Het is niet meer een verloopkund dat studenten om kansen en weten te vinden, dus we zullen nieuwe manieren moeten vinden om hen te bereiken. Daarnaast zou ik het mooi vinden als meer jonge studenten bij ons werk betrokken raken, op welke manier dan ook.

Hoe zou je dat praktisch willen aanpakken?

Hij liggen kansen om het gebruik van nieuwe media. Denk aan een mooie productieve voor christelijke denkers. Een andere kans is om beter aan te sluiten op vragen van onze tijd. Denk aan thema's als levenswijze of klimaatverandering. Volgens mij hebben wij in onze traditionele geschied te bieden om daar een bijdrage aan te leveren.

Teunis Brand studeerde economie in Rotterdam en volgde de master Christian Studies of Science and Society aan de VU. In 2020 promoveerde hij aan Wageningen University. Hij werkt sinds augustus 2019 bij Stichting voor Christelijke Filosofie, verder in de functie van mede leraar en communicatiebeoordelaar.

Wij gaan verhuizen!

Begin 2023 gaan wij verhuizen naar de Ploegsteunweg 3 in Utrecht

Sinds maart 2015 is het kantoor van Stichting voor Christelijke Filosofie gevestigd aan de Beugelaar in Amersfoort. Na ruim een jaar is het tijd voor een nieuwe stap. We gaan een nieuwe ruimte huren in het nieuwe pand van de Theologische Christelijk Kampus in Utrecht aan de Ploegsteunweg 3. Dit is een prachtig centraal gelegen pand in de historische binnenstad. Deze locatie maakt het een stukje eenvoudiger te werken met verschillende organisaties zoals Forment en BUIS, en geeft ons ook in de groei groeiend zijn. Daarnaast zorgt de centrale ligging voor meer mogelijkheden om contact met studenten te leggen.

Over de nieuwe adres informatie:
Ploegsteunweg 3
3512 CA Utrecht

STICHTING CHRISTELIJKE FILOSOFIE

Aspecten is de halfjaarlijkse nieuwsbrief van Stichting voor Christelijke Filosofie. Het verspreiden van christelijke filosofie.

Bestuur
Jeroen de Ridder (voorzitter)
Jan van der Stoep (bestuur)
Sander Luitwieler (bestuur)
Prof. Dr. H. van der Stoep
Prof. Dr. H. van der Stoep
Prof. Dr. H. van der Stoep

Wageningen
Prof. Dr. H. van der Stoep
Prof. Dr. H. van der Stoep
Prof. Dr. H. van der Stoep
Prof. Dr. H. van der Stoep

Amsterdam
Dr. Sander Luitwieler (bestuur)
Sander Luitwieler (bestuur)
Sander Luitwieler (bestuur)

Kansen
Ploegsteunweg 3, 3512 CA Utrecht
05 - 4328 208
info@christelijkefilosofie.nl
www.christelijkefilosofie.nl

Ontwerp
Jeroen de Ridder

099 4 004
0657 - 8 888 8 888 888 888 888 888

Agenda

18 maart 2023
Christelijke Filosofie Conferentie

Ontwerp
Christelijke Filosofie Conferentie, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler (maart 12 januari 2023)

Christelijke Filosofie Conferentie, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler (maart 12 januari 2023)

Christelijke Filosofie Conferentie, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler (maart 12 januari 2023)

Christelijke Filosofie Conferentie, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler, Interview met Jeroen de Ridder, Interview met Sander Luitwieler (maart 12 januari 2023)

Kracht ten goede: een filosofie van de tijd

Maakt een goede, het laatste boek van Sander Giffmans, is een belangrijke filosofische werk dat de mensheid in een nieuw doordringt. Het geeft ons de kans om de aarde te zien hangen in de tijd voor de tijd, want tijd is een kracht ten goede. De auteur van verschillende werken kunnen we ontdekken aan de voorzijde van de Kral/Wilke rijt op de God in de tijd, en hoe verhoudingen bewaard en goed zijn met de tijd? Kracht ten goede is wetten, complex en geïntegreerd. Grote filosofie: gaat immers langzaam? Wil u de boek bestellen? Kijk op [www.koninkrijkconferentie.nl](#) voor meer informatie.

Sander Giffmans van filosofische hoogleraar Christelijke Filosofie aan de Universiteit Leiden, hoogleraar Filosofie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en van 1993 tot 2001 voorzitter van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte.

Christelijke Filosofie Conferentie 2023 over 'Vertrouwen en Velligheid'

Op D.V. 18 maart 2023 zal de Christelijke Filosofie Conferentie worden gehouden.

Het programma begint om 10.30 uur met een vooraf 10.30 uur inloop. Het middagprogramma zal bestaan uit een halfuur de discussies. De sprekers om thema's van de discussies zullen betrekking op onze website worden gepubliceerd.

Locatie
Ploegsteunweg 3
3512 CA Utrecht

Kosten en aanmelding

- Studietoelagen en scholieren: gratis
- Leiden Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte: €15,-
- Niet-leden: €25,-

Aanmelden kan tot 9 maart 2023 via onze website [www.christelijkefilosofie.nl](#)

U bent van harte uitgenodigd!

'Rentmeesterschap is activerend'

Interview met Jan van der Stoep

Teunis Brand nieuwe directeur

Verhuizing

Christelijke Filosofie Conferentie

Leerstoelen

Oratie van Jeroen de Ridder in Groningen

Prof. dr. ir. Jeroen de Ridder is bijzonder hoogleraar Christelijke filosofie aan de Rijksuniversiteit Groningen en universitair hoofddocent filosofie aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Op 1 april 2022 gaf hij zijn inaugurele rede in Groningen, getiteld “Eigenaardige overtuigingen: over religieus geloof in de filosofie en elders in het denken”.

Oraties Jan van der Stoep

Stichting voor Christelijke Filosofie benoemde per 1 september 2021 prof. dr. ir. Jan van der Stoep benoemd als bijzonder hoogleraar Christelijke Filosofie aan Theologische Universiteit Kampen|Utrecht. Op 20 mei 2022 hield hij zijn oratie ter gelegenheid van de aanvaarding van het ambt van bijzonder hoogleraar Christelijke Filosofie aan de Theologische Universiteit Kampen|Utrecht. Hij sprak over “Verskil moet er zijn. Christelijke Filosofie en morele orde”.

Op 24 november 2022 hield prof. dr. ir. Jan van der Stoep zijn oratie aan Wageningen University & Research met als titel “Stewardship Revisited. A Conceptual Analysis” naar aanleiding van zijn benoeming tot hoogleraar Christelijke Filosofie aan Wageningen University & Research.

Opvolgingsprocedures

De leerstoelen aan de Technische Universiteit Eindhoven en aan de Erasmus Universiteit Rotterdam zijn al enige tijd vacant. In samenwerking met beide universiteiten wordt gewerkt aan opvolging. In Eindhoven is de benoemingsprocedure al in gang gezet. De verwachting is dat in de loop van 2023 aldaar een nieuwe hoogleraar

benoemd zal worden. In Rotterdam is de sollicitatieprocedure in het voorjaar van 2023 gestart.

Onze bijzonder hoogleraren Christelijke Filosofie

Prof. dr. Jan Hoogland

Universiteit Twente

Prof. dr. ir. Jan van der Stoep

Wageningen University &
Research

Theologische Universiteit
Kampen|Utrecht

Prof. dr. Marc de Vries

Technische Universiteit Delft

Prof. dr. ir. Jeroen de Ridder

Rijksuniversiteit Groningen

Onderwijs

Er werden gedurende 2022 verschillende cursussen gegeven door onze bijzonder hoogleraren:

- Prof. dr. Jan Hoogland coördineerde en doceerde het **Philosophy Track** aan de Universiteit Twente. Dit onderwijsprogramma is onderdeel van het *Honours Programma* en heeft een sterk vormend karakter. De opzet is dat de studenten via klassieke teksten kennismaken met de meest centrale thema's uit de filosofie aan de hand van de beroemde drie Kantiaanse vragen: 1) wat kan ik weten; 2) wat moet ik doen; 3) wat mag ik hopen.
- Prof. dr. ir. Jan van der Stoep gaf aan Wageningen University het vak **Food Ethics: Habits, Moral Choices, Worldviews**. In dit vak stelt Jan van der Stoep onder andere de vraag aan de orde hoe het komt dat in een westerse cultuur, beïnvloed door het christendom, mensen zo weinig aandacht besteden aan de betekenis en de waarde van voedsel. Ook verzorgde hij de vakken **Christelijke denkers, Inleiding christelijke filosofie, Cultuurfilosofie** en **Intercultural Perspectives: Moral Status of Humans and Animals**.
- Prof. dr. Marc de Vries verzorgde de vakken **Wetenschaps- en techniekfilosofie** en **Cultuurfilosofie I: hedendaagse techniekfilosofie en IR-ethiek** aan de Technische Universiteit Delft. Aan de hand van bekende (en minder bekende) techniekfilosofen werd nagedacht over de grote vragen rond de plaats van de techniek in onze cultuur.
- Prof. dr. ir. Jeroen de Ridder, bijzonder hoogleraar Christelijke Filosofie aan de Rijksuniversiteit Groningen, gaf 6 lezingen bij christelijke studentenverenigingen en andere publieken zoals *Theologia Generalis* over 'Wat is religieus geloof?' in het voorjaar van 2022, samen met Edward van 't Slot en Fokko Oldenhuis.

Samenwerkingsverbanden

Samenwerking binnen Nederland:

- Stichting voor Christelijke Filosofie is aangesloten bij de **Stichting Christelijk Sociaal Congres**.
- Met **ForumC** en **IFES** worden goede contacten onderhouden en waar mogelijk samengewerkt.
- Stichting voor Christelijke Filosofie werkt ook samen met de **Theologische Universiteit Kampen | Utrecht** en **christelijke hogescholen**, met name de **Christelijke Hogeschool Ede**.
- Vanwege inhoudelijke verwantschap en personele unie van besturen is Stichting voor Christelijke Filosofie nauw verbonden met het **Prof. dr. G.A. Lindeboom Instituut**.

Internationaal:

- Stichting voor Christelijke filosofie is aangesloten bij de **International Network for Christian Higher Education** (INCHE). De Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte kent een aantal buitenlandse leden en er worden door hoogleraren en andere leden van de vereniging diverse buitenlandse contacten onderhouden.

Organisatie

Stichting voor Christelijke Filosofie en de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte

Stichting voor Christelijke Filosofie (tot 2010: Stichting voor Reformatorische Wijsbegeerte) is het uitvoerend orgaan van de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte (opgericht in 1935) en tevens de verantwoordelijke rechtspersoon die de bijzondere leerstoelen beheert. De besturen van de vereniging en de stichting vormen een personele unie (dat wil zeggen dat de besturen identiek zijn).

In 2022 had de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte 317 leden (2021: 327).

Bestuur

Het bestuur vergaderde zes keer in 2022. Het bestuur bepaalt de strategische koers van de stichting en de vereniging, bespreekt op hoofdlijnen het beleid en neemt waar nodig besluiten. De bestuursleden krijgen geen vergoeding voor hun werkzaamheden.

Het bestuur bestond in 2022 uit:

- Dirk van Schepen MA (voorzitter)
- Jan van Ginkel RA (penningmeester)
- Dr. Wout Bisschop (secretaris)
- Henk Jongbloed MSc
- Drs. Annemiek van Woudenberg-de Groot
- Prof. dr. ir. Aart Nederveen

Bureau

Het bureau fungeert als uitvoerder van de activiteiten van Stichting voor Christelijke Filosofie en de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte. Het voert de administratie van leden, donateurs en abonnees en de financiële administratie, onderhoudt de websites, verzorgt de publicaties en fondswerving, verzorgt de publiciteit voor de colleges, organiseert conferenties en vergaderingen en ondersteunt het bestuur en andere organen. Het bureau huisvest en beheert de documentatie en de bibliotheek.

In oktober 2021 moest onze directeur Sander Luitwieler zijn werk neerleggen. Vanaf augustus 2016 was Sander directeur van beide stichtingen. Vanaf 1 december 2021 tot 31 augustus 2022 was Simon Polinder interim-directeur. Op 1 september 2022 is dr. Teunis Brand, voorheen de communicatiemedewerker, Sander opgevolgd als directeur. Tabitha Moes MA heeft de functie van Teunis overgenomen per 31 oktober 2022.

Het bureau was in 2022 gevestigd in aan de Bergstraat 33 te Amersfoort. In 2022 waren de volgende personen werkzaam op het bureau:

- Simon Polinder (directeur; 0,4 fte, t/m 31 augustus 2022)
- Marieke Haan (bureaumanager; 0,4 fte waarvan 0,1 werkzaam voor het Lindeboom Instituut)
- Teunis Brand (directeur vanaf 1 september 2022, daarvoor communicatiemedewerker)
- Tabitha Moes (communicatiemedewerker per 31 oktober 2022, 0,6 fte, waarvan 0,2 werkzaam voor het Lindeboom Instituut)
- Henk van der Veen (financiële administratie; freelance)

Landelijke en lokale curatoria

Onze hoogleraren leggen verantwoording af aan het landelijk curatorium leerstoelen en aan het bestuur van Stichting voor Christelijke Filosofie. Dat doen ze op basis van een verslag, waarin zij inzicht geven in hun onderwijs, publicaties, lezingen en overige activiteiten in verband met de leerstoel. Aan alle faculteiten zijn lokale curatoria gevormd, bestaande uit in ieder geval een landelijk curator namens de stichting en leden namens de betreffende faculteit. Dit versterkt het toezicht op de leerstoelen en bevordert de inbedding van de leerstoel binnen de faculteiten.

Leden van het landelijk curatorium leerstoelen van Stichting voor Christelijke Filosofie in 2022:

- Prof. dr. Gerdien Bertram-Troost
- Prof. dr. Johan Graafland
- Prof. dr. James Kennedy
- Prof. dr. Roel Kuiper (voorzitter)
- Prof. dr. René van Woudenberg

Financieel jaaroverzicht 2022

Staat van baten en lasten Stichting voor Christelijke Filosofie

Baten	2022	2021
Baten eigen fondswerving	€ 159.090	€ 194.432
Overige baten	€ 47.340	€ 17.292
Totaal baten	€ 206.430	€ 211.724
Lasten		
Directe kosten leerstoelen	€ 103.454	€ 92.594
Directe kosten overige activiteiten	€ 2.826	€ 3.970
Uitvoeringskosten		
Personeelskosten	€ 114.319	€ 93.105
Huisvestingskosten	€ 5.577	€ 5.436
Kantoor- en administratiekosten	€ 13.363	€ 11.760
Algemene kosten	€ 2.824	€ 4.925
Publiciteits- en communicatiekosten	€ 10.775	€ 28.853
Philosophia Reformata en Sophie	€ 35.266	€ 10.029
Totaal lasten	€ 288.404	€ 250.672
Resultaat boekjaar	€ -81.974	€ -38.948

Balans per 31 december Stichting voor Christelijke Filosofie

Activa	31-12-2022	31-12-2021
Inventaris	4.574	-
Vorderingen	€ 30.058	€ 48.553
Liquide middelen	€ 173.617	€ 237.632
Totaal activa	€ 208.249	€ 286.185
Passiva		
Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	€ 123.658	€ 181.132
Kennisnetwerk	€ 7.163	€ 13.663
Communicatie, promotie en fondswerving	€ 8.574	€ 21.574
Vriendenfonds	€ 26.174	€ 31.174
Kortlopende schulden		
Crediteuren	€ 10.916	€ 10.526
Overige kortlopende schulden	€ 31.764	€ 28.116
Totaal passiva	€ 208.249	€ 286.185

Toelichting financieel jaaroverzicht

Van Ree Accountants heeft een beoordelingsverklaring afgegeven voor de jaarrekeningen van Stichting voor Christelijke Filosofie (SCF) en de Vereniging voor Reformatorische Wijsbegeerte (VRW) over 2022. De complete jaarrekeningen zijn te vinden op de website van de stichting (www.christelijkefilosofie.nl). Op de pagina's hierboven zijn de staat van baten en lasten en de balans weergegeven voor wat betreft Stichting voor Christelijke Filosofie. Deze fungeert ook als het uitvoerende orgaan van de VRW.

De realisatie 2022 is sterk lager dan de begroting 2022. Dit is te verklaren door dalende inkomsten en enkele incidentele kosten. Dit zorgt ervoor dat het resultaat meer negatief is dan verwacht. De oorspronkelijke begroting 2022 ging uit van een toevoeging aan de continuïteitsreserve van €3.705, ondanks het verwachte tekort op de begroting. Daarin was opgenomen een onttrekking aan de reserve kennisnetwerk, aan de reserve communicatie, promotie en fondsenwerving en aan het vriendenfonds. We ondernemen daarom in 2023 actie. We zetten in op fondswerving, waarvoor we de reserve 'promotie, communicatie en fondswerving' aanspreken. Daarbij is 2023 een overgangsjaar waarin we nog een tekort (mits niet groter dan begroot) kunnen accepteren, waarna in 2024 de begroting weer sluitend moet worden gemaakt en ingezet kan worden op verder financieel herstel.

Vooruitblik

De financiële cijfers laten zien dat de continuïteit van ons werk op het spel staat. Daarvoor willen we onze ogen niet sluiten en de verantwoordelijkheid die dat met zich meebrengt willen we niet ontlopen. We zijn daarover als bestuur al langere tijd in gesprek, en de uitkomst ervan zal zijn weerslag vinden in het meerjarenplan dat na de zomer van 2023 het licht zal zien.

In ons denken over de toekomst staat onze missie centraal om het christelijk-filosofisch gedachtegoed steeds opnieuw te doordenken en door te geven aan nieuwe generaties. Dit is de WHY van ons bestaan. De manier waarop we dat doen (de HOW) kan van tijd tot tijd verschillen.

Die verschillen kunnen veroorzaakt worden door veranderingen die zich voordoen bij onze doelgroep, in de manieren waarop we de doelgroep kunnen bereiken en in organisatorische en financiële randvoorwaarden om e.e.a. mogelijk te maken. Zonder al te veel op het meerjarenplan vooruit te willen lopen, kunnen we wel enkele voorbeelden geven van de gevolgen die de ontwikkelingen van de laatste jaren voor ons hebben. Zo zullen we in de nabije toekomst meer op projectmatige basis moeten werken met gerichte projectfinanciering die ook een deel van onze overhead dekt. Daarbij moeten we constateren dat we niet meer zomaar langdurige arbeidsverbanden aan kunnen gaan, simpelweg omdat we die beloftes niet waar kunnen maken. Bovendien blijkt dat de mogelijkheid die universiteiten ons bieden om onze doelgroep te bereiken steeds beperkter worden. Daar willen we minder afhankelijk van zijn. Dit zijn denklijnen waarlangs we nu in 2023 ook al onze bestuursbesluiten nemen; we wachten niet tot het meerjarenplan.

Er wordt wel eens gezegd dat je moet veranderen om hetzelfde te kunnen blijven doen. Dat geldt ook voor ons werk op dit moment van onze geschiedenis.

Contact

Adres: Plompetorengracht 1, 3512 CA Utrecht

Telefoon: (033) 4328288

Website: www.christelijkefilosofie.nl

E-mail: info@christelijkefilosofie.nl

Twitter/instagram: [@cfilosofie](https://twitter.com/cfilosofie)

Facebook: www.facebook.com/cfilosofie

IBAN: NL33INGB0001209598

BIC: INGBNL2A